

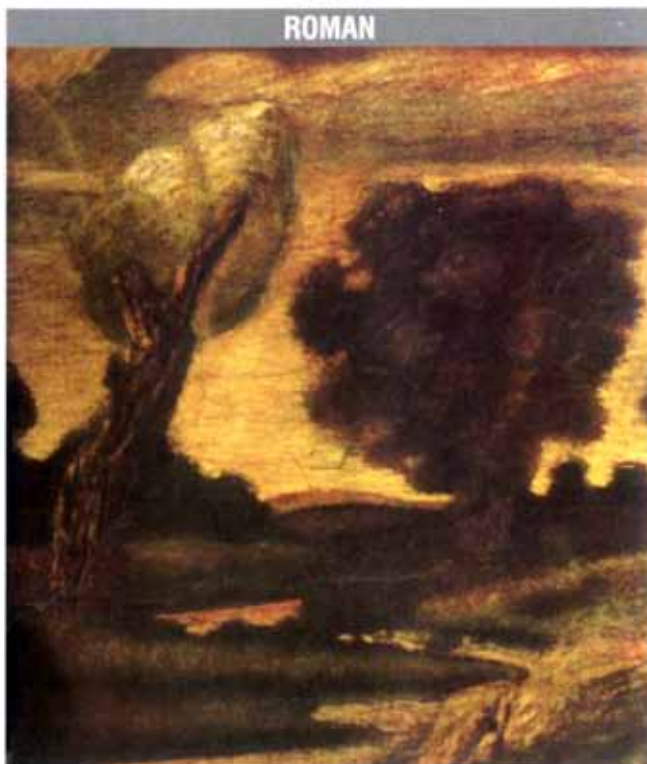
W. G. SEBALD

SATÜRN'ÜN
HALKALARI

İNGİLTERE'DE BİR HAC YOLCULUĞU

ROMAN

ALMANCA ASLINDAN ÇEVİREN
YEŞİM TÜKEL KILIÇ

W.G. Sebald
SATÜRN'ÜN
HALKALARI

İngiltere'de Bir Hac Yolculuğu

Can Yayınları: 1561
Çağdaş Dünya Edebiyatı: 634

Die Ringe des Saturn, W.G. Sebald
© Eichborn AG, Frankfurt am Main, 1992.
Tüm hakları saklıdır.
© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2004
Bu eserin Türkçe yayın hakları The Wylie Agency (UK) Ltd.
aracılığıyla alınmıştır.

1. basım: Ağustos 2006

Yayına Hazırlayan: Şebnem Sunar

Kapak Tasarımı: Erkal Yavi
Kapak Düzeni: Semih Özcan
Dizgi: Gelengül Çakır
Düzeltili: Fulya Tükel

Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı ve Cilt: Özal Basımevi

ISBN 975-07-0651-X

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
<http://www.canyayinlari.com>
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

W.G. Sebald
SATÜRN'ÜN
HALKALARI

İngiltere'de Bir Hac Yolculuğu

ROMAN

Almanca aslından çeviren
YEŞİM TÜKEL KILIÇ

CAN YAYINLARI

Çevirmenin notu

Sebald, romanında birçok metinden alıntılar yapmakta, ancak bunları kendi kurmaca metni bağlamında kullanmaktadır. Çeviri aşamasında bu metinlerin varsa Türkçelerinden faydalanılmış, ama bunlar üzerinde metnin gerektirdiği değişiklikler yapılmıştır. Sebald, bu metinlere çoğunlukla doğrudan işaret etmemeyi seçtiği için, Türkçe çeviride de bu açıdan yazarın tercihiyle bağlı kalmıştır.

İÇİNDEKİLER

Birinci Bölüm

Hastanede - Anma Yazısı - Thomas Browne'in Kafatasının Serüvenli Yolculuğu - *Anatomi Dersi* - Ruhun Yükselmesi - Baklava Ağ Dokusu - Düşsel Varlıklar - Ölü Yakma

İkinci Bölüm

Dizel Motorlu Tren - Morton Peto'nun Malikânesi - Somerleyton'u Ziyaret Etmek - Alevlere Boğulan Alman Şehirleri - Lowestoft'ın Çöküşü - Hiçbir Şey Anlamamak - Eski Bir Sayfiye - Frederick Farrar ve II. James'in Kalabalık Olmayan Maiyeti

Üçüncü Bölüm

Sahildeki Balıkçılar - Ringanın Doğa Tarihine Dair - George Wyndham Le Strange - Büyük Bir Domuz Sürüsü - İnsanın Çiftleşmesi - Orbis Tertius

Dördüncü Bölüm

Sole Körfezi'nde Deniz Savaşı - Gecenin Çökmesi - Lahey'deki İstasyon Yolu - Mauritshuis - Scheveningen - Aziz Sebaldus'un Mezarı - Schiphol Havalimanı - Görünmeyen İnsanlar - Sailors' Reading Room - Birinci Dünya Savaşı'ndan Fotoğraflar - Sava İrnağı Yakınları'ndaki Jasenovac Toplama Kampı

Beşinci Bölüm

Conrad ve Casement - Küçük Teodor - Vologda'da Sürgün - Novofastov - Apollo Korzeniovski'nin Ölümü ve Cenazesi - Deniz ve Aşk Yaşamı - Eve Doğru Bir Kış Yolculuğu - *Karanlığın Yüreği* - Waterloo Panoraması - Casement, Köle Ticareti ve İrlandalık Meselesi - Ağır Ceza Mahkemesi ve İnfaz

Altıncı Bölüm

Blyth Irmağı Üzerindeki Köprü - Çin İmparatorluk Treni - Tai-ping Ayaklanması ve Orta Krallık'ın Ticarete Açılması - Yuan Ming Yuan Bahçesi'nin Yakılıp Yıkılması - İmparator Xianfeng'in Sonu -Dul İmparatoriçe Cixi - Gücün Gizemleri - Batık Kent - Zavallı Algernon

Yedinci Bölüm

Dunwich Fundalığı -Alüvyonlu Topraklar, Middleton - Berlin'de Çocukluk - İngiltere'ye Sürgün - Rüyalarda, Gönül Yakınlıkları, Mektuplaşmalar - İki Tuhaf Öykü - Yağmur Ormanının İçinden

Sekizinci Bölüm

Şeker Hakkında Sohbet - Boulge Park - FitzGeraldlar - Bredfield'da Tavan Arasındaki Çocuk Odası - Edward FitzGerald'ın Yazınsal Merakı - Büyülü Bir Gölge Oyunu - Kaybedilen Bir Arkadaş - Son Yıllar - Son Yolculuk, Yaz Manzarası, Mutluluk Gözyaşları - Domino - İrlanda Hatırası - İç Savaşın Öyküsüne Dair - Kundaklamalar, Yoksullaşma ve Yıkılış - Sienalı Azize Caterina - Sülün Avlama Sevdası ve Girişimcilik - Çölün İçinden - Gizli İmha Silahları - Başka Bir Ülkede

Dokuzuncu Bölüm

Kudüs Tapınağı - Charlotte Ives ve Chateaubriand Vikontu - *Mezar Ötesinden Hatıralar* - Ditchingham Kilise Mezarlığı'nda - Ditchingham Parkı - 16 Ekim 1987 Fırtınası

Onuncu Bölüm

Thomas Browne'in Musaeum Clausum'u - İpekböceği *Bombyx mori* - İpekböceğinin Kökeni ve Yaygınlaşması - Norwichli İpek Dokumacıları - Dokumacıların Ruhsal Rahatsızlıkları - Kumaş Desenleri: Doğa ve Sanat - Almanya'da İpekböcekçiliği - Öldürme Sanatı - Yas Kıyafetlerinde Kullanılan İpekler

Bilindiği üzere iyi ve kötü, bu dünyanın topraklarında her zaman birlikte ve birbiriyle bağlantılı olarak gelişir.

John Milton, *Paradise Lost*

Hac'a yürüyerek gitmeyi seçen, kıyı boyunca ilerleyerek savaşın dehşetine ve kazananların derin umutsuzluğuna anlamaksızın bakan o zavallı ruhları bağışlamak gerek öncelikle.

Joseph Conrad,
Marguerite Poradovska'ya

Satürn'ün halkaları ekvator düzlemi içinde daire biçimli yörüngeler üzerinde dolanan "kirli" buz parçalarından ve tahminen mineral parçacıklarıyla karışmış tozlardan oluşmuştur. Bunlar bir olasılıkla, eskiden gezegenin çok yakınlarda bulunan ve etkisinde kaldığı gelgit nedeniyle yok olan bir uydunun parçalarıdır (© Roche Limiti).

Brockhaus Ansiklopedisi

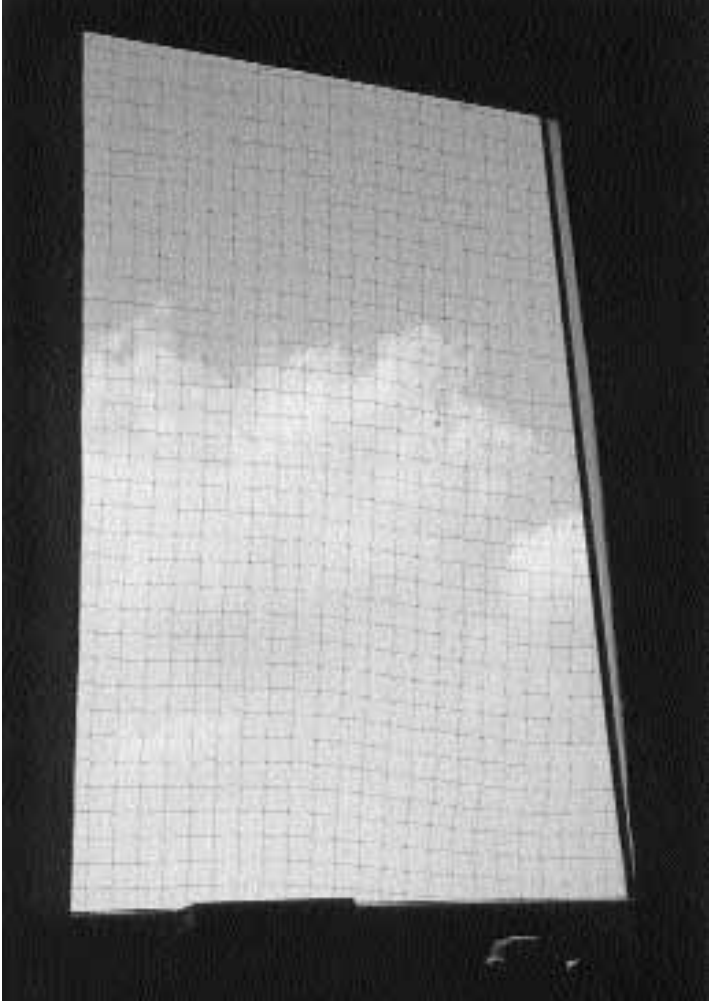
I

1992 Ağustosunda eyyam-ı bahur¹ sıcakları sona ermek üzereyken, İngiltere'nin doğusundaki Suffolk Kontluğu'nu yürüyerek dolaşmak üzere yola çıktım. Uzun süren önemli bir çalışmanın bitmesinin ardından içimi kaplayan boşluk duygusundan bu yolculuk sayesinde kurtulmayı umuyordum. Kısmen kurtulabildiğimi de söyleyebilirim, çünkü deniz kıyısından içeriye doğru uzanan ve yalnızca tek tük evlerin olduğu bu küçük yerleşim bölgesinde saatler, hatta günler süren gezintiler yaptığım o günlerdeki kadar kendimi özgür hissettiğim anlar çok azdır hayatımda. Öte yandan artık bana öyle geliyor ki, belli ruh ve beden hastalıklarının Büyükköpek takımıyıldızının en parlak yıldızı olan Akyıldız'ın etkisiyle içimize yerleştiği boşlanının haklı bir yanı olabilir. Bu doğru olsun olmasın, ilerleyen günlerde, serbestçe dolaşabildiğim o güzel günlerin anısı olduğu kadar, bu ıssız bölgeden ta geçmişe değin uzanan yok oluşun izleriyle karşı karşıya kaldığımda üzerime çöken felç edici o dehşet hissi beni epey uğraştırdı. Yolculuğuma başladıktan tam bir yıl sonra neredeyse hiç hareket edemeyecek hale gelip bir taşra başkenti olan Norwich'teki hastaneye bu yüzden kaldırılmışım belki de, ilerleyen sayfalarda anlatacaklarımı da en azından zihnimde tasarlamaya burada başladım zaten. Hastaneye yattıktan hemen sonra, sekizinci kattaki odamda, geçen yaz baştan sona dolaştığım Suffolk'un o uçsuz bucaksız düzlüklerinin artık sonsuza değin tek

¹ Kuzeyin ılıman bölgelerinde temmuz, ağustos ve eylül aylarında görülen aşırı sıcak günler. Yunanlılar bu günlerde, Güneş'le aynı zamanda yükselen ve Alfa Büyükköpek olarak da bilinen Akyıldız'ın kendi ısıısını Güneş'e kattığına ve havanın bu yüzden aşırı derecede ısındığına inanırlardı. Romalılar ve Mısırlılar ise köpeklerin eyyam-ı bahurda çılgına döndüğüne inandıkları için bu döneme "köpek günleri" adını verdiler. (Ç.N.)

bir kör noktaya sıkıştırılmış olarak kalabileceği düşüncesiyle nasıl sarsıldığımı hâlâ çok iyi anımsıyorum. Yatağımın durduğu yerden bakıldığında, pencerenin çerçevesiyle sınırlı renksiz, cansız bir gökyüzü parçasından başka bir dünya görünmüyordu gerçekten de.

Gün boyunca içimde sık sık duyduğum o istek, yani sonsuza değin kaybetmiş olmaktan korktuğum gerçekliği,

siyah tellerle örülü bir ızgaranın perdelediği hastane penceresindeki manzarada kendim için güvenceye alma isteği karanlık çökerken o denli artmıştı ki, bazen yüzükoyun, bazen yan dönerek –yani o anda hangisi daha kolay olacaksa öyle– yatağın kenarından aşağı kaymış, emekleyerek duvara kadar gitmiş, sonra da büyük bir acı vermesine karşın pencerenin pervazına tutunup kendimi güçlülükle yukarı çekerek doğrulmuştum. Yere paralel, yatay konumundan doğrulup ilk kez dik duran bir canlı gibi ben de şiddetli kasılmalar hissettiğim için pencereye yaslanmıştım; o anda, zavallı Gregor’un titreyen bacaklarıyla koltuğun kenarına tutunup küçük odasının penceresinden dışarıya baktığı sahne, bir zamanlar pencereden dışarıya bakarken hissedildiği halde artık yalnızca belli belirsiz anımsayabildiği o kurtulma hissi geldi aklıma elimde olmadan. Ve gözleri artık bulanık gören Gregor’un yıllardır ailesiyle birlikte oturduğu sakin Charlottenstrasse’yi seçemeyecek hale gelmesi, dahası bu caddeyi kurşuni bir ıssızlık gibi algılaması misali, hastanenin dış avlularından ufka değin uzanan bu çok iyi tanıdığım şehir de bana öylesine yabancı geliyordu. Aşağıdaki iç içe geçmiş duvarlar arasında herhangi bir şeyin kıpırdıyor olabileceğine inanmıyor, kendimi bir kayalığın tepesinden aşağıya, bir taş denizine ya da kasvetli kat otoparklarının, sürüklenmiş devasa kayaç kütleleri gibi yükseldiği bir moloz tarlasına bakıyor gibi hissediyordum. O solgun yüzlü akşam saatinde, hastanenin giriş tarafındaki ıssız çimenlikten geçerek gece nöbetine gitmekte olan bir hemşire dışında yakınlarda kimse yoktu. Mavi sinyal lambası yanan bir ambulans şehir merkezinden yola çıkmış, sokakların köşesini birbiri ardı sıra yavaşça dönerek, acil yardım gereken yere doğru ilerliyordu. Siren sesi benim bulunduğum yere kadar ulaşmıyordu. Ben yukarıdaydım; bulunduğum yer, deyiş yerindeyse yapay bir sessizlikle çepeçevre sarılmıştı. Yalnızca karadan esip gelen rüzgârın pencereye çarptığı duyuluyor, zaman zaman rüzgârın sesi kesilse bile, insanın kulaklarında kalan uğultusu tam olarak hiç dinmiyordu.

Hastaneden taburcu edilmemin üzerinden bir yıldan daha uzun bir zaman geçmesinin ardından, bugün notlarımı düzenleyerek yazmaya başlayınca, sekizinci kattan aşağıya bakıp yavaş yavaş karanlığa gömülen şehri seyrettiğim o eski günlerde Michael Parkinson'un hâlâ hayatta olduğu aklıma geldi birdenbire. Portersfield Road'daki mütevazı evinde çoğunlukla yaptığı gibi muhtemelen ya bir seminere hazırlanıyor ya da uzun zamandır üzerine çalıştığı Ramuz hakkındaki incelemesiyle uğraşıyordu. Michael kırklarının sonundaydı, bekârdı ve sanırım, hayatım boyunca karşılaştığım en masum insanlardan biriydi. Kendi çıkarlarını düşünmek kadar uzak bir şey yoktu ona; bir süredir hüküm süren koşullar altında giderek zorlaşmasına karşın, sorumluluklarını yerine getirmeyi her şeyden çok önemserdi. Ama asıl belirgin özelliği, kanaatkârlığıydı; öyle ki, bunun alışılmadık boyutlara vardığını iddia edenler de vardı. Çoğu insanın varlığını korumak ve sürdürülebilmek adına durmaksızın alışveriş yaptığı bir dönemde, Michael genel olarak hiç alışverişe çıkmazdı. Bir koyu mavi ve bir de kıvılcı çalan kahverengi ceketini vardı; tanıştığımız günden itibaren yıllar boyunca yalnızca bu iki ceketini giydi sırayla. Ceketlerin kolları sökülüp dirsekleri yıprandığı zaman eline kendisi iğne iplik alıp yama yapardı. Hatta gömleklerinin yakasını da kendisi tersyüz ediyor olmalıydı. Michael, düzenli olarak her yaz döneminde, Ramuz incelemesiyle de ilgili olan yolculuklara çıkar, Valais ve Waadtland'ı yürüyerek dolaşır, bazen Jura Dağları ve Cévennes'a kadar uzandığı da olurdu. Böyle bir yolculuktan geri döndüğü zamanlarda ya da çalışmalarını sürdürürkenki ciddiyetine hayran kaldığımda, Michael tamamen kendine özgü, kimsenin akıl sır erdiremeyeceği denli mütevazı bir mutluluk yakalamış gibi gelirdi bana çoğu kez. Derken geçen mayısta, hiç beklenmedik bir biçimde, birkaç gündür ortalarda görünmeyen Michael'ın yatağında ölü bulunduğu haberi geldi; söylendiğine göre yan dönmüş, yatıyordu, kaskatı kesilmişti ve yüzünde tuhaf kırmızı lekeler vardı. Yapılan soruşturma sonucunda *bilinmeyen bir nedenden dolayı öldüğü* söylendi ve ben de bu

karara kendimce şunu ekleyiverdim: *karanlıkta, gecenin koyu karanlığında*. Michael Parkinson'un bu beklenmedik ölümünden duyduğumuz o korkunç dehşeti, Michael gibi bekâr olan Romanoloji doçenti Janine Rosalind Dakyns büyük olasılıkla herkesten daha yoğun hissetmişti. Çocukluk arkadaşı olmanın getirdiği bağlılıkla, Michael'ın ölümünden iki hafta sonra Dakyns de bir hastalığa yakalanmış ve bu hastalık kısa sürede bedenini yenik düşürdüğü için, diyebiliriz ki onun yasını öyle uzunca bir süre tutacak fırsatı olmamıştı. Hastanenin hemen yakınındaki küçük bir sokakta oturan Janine Dakyns, Michael gibi Oxford'da okumuş ve tüm yaşamı boyunca, entelektüellerin şu kendini beğenmişliğinden uzak duran, 19. yüzyıl romanları hakkında herkesin bildiği şeyler yerine kimsenin duymadığı ayrıntılardan yola çıkan adeta kendine özgü bilimsel bir yöntem geliştirmiş, bu yöntemle de özellikle, en büyük saygıyı duyduğu Gustav Flaubert'in metinlerini incelemişti ve yeri geldikçe, Flaubert'in binlerce sayfayı bulan mektuplarından beni her seferinde şaşkınlığa düşüren uzun alıntılar yapardı. Düşüncelerini anlatırken neredeyse insanı kaygıya düşürecek denli coşkuya kapılan Janine Dakyns, olağanüstü büyük bir ilgiyle Flaubert'in kendi yazarlığı konusunda duyduğu vicdan azabına bilimsel açıklamalar getirmeye çalışıyordu; sahici olamamaktan korkuyordu Flaubert; öyle bir korkuydu ki bu, Janine Dakyns'in söylediğine göre, bazen haftalar, hatta aylar boyunca kanepesinde öylece oturur, artık tek bir satır bile yazamayacağı kaygısıyla eziyet içinde kıvranıp dururdu. Böyle durumlarda, demişti Janine, gelecekte herhangi bir şey yazamayacağını hissetmesi bir yana, o güne kadar yazdıklarının da, sonuçları açısından düşünüldüğünde, gözden kaçırılmaması gereken, affedilemez hatalar ve yalanların art arda sıralanmasından başka bir şey olmadığını düşünüyordu Flaubert. Janine'nin iddiasına göre, Flaubert'in vicdan azabının nedeni, her yerde durmaksızın arttığını gözlemlediği ve kendi beynine bile sıçradığını hissettiği bir aptallaşma haliydi. Janine'nin anımsayabildiği kadarıyla, kuma gömülmek gibi bir şey bu,

demişti Flaubert. Büyük olasılıkla, diye düşünüyordu Janine, Flaubert' in pek çok eserinde kumun böylesine önemli olması bundan kaynaklanıyordu. Her şeyi ele geçiriyordu kum. Flaubert'in gece ve gündüz düşleri durmaksızın olağanüstü büyük toz bulutlarına gömülüyordu; Afrika kıtasının kurak düzlükleri üzerinde kıvrıla kıvrıla kuzeye doğru ilerleyen toz bulutları Akdeniz ve Iber Yarımadası üzerinden geçiyor, nihayet Tuileries Sarayı'nın bahçesine, Rouen'in kenar mahallelerinden ya da Normandiya kasabalarından birinin üzerine kül gibi süzülerek düşüyor, sonra da köşe bucak demeden her yere giriyordu. Emma Bovary'nin kışlık elbisesinin kıvrımlarındaki tek bir kum tanesinde, demişti Janine, Flaubert bütün Sahra Çölü'nü görmüştü ve her bir toz zerresi onun için Atlas Dağları kadar ağırdı. Mesai sonrasında Janine'nin bürosunda Flaubert'in dünya görüşü hakkında sık sık sohbet ederdik; o kadar çok seminer notu, mektup ve yazı olurdu ki orada, insan kendini bir kâğıt selinin ortasındaymış gibi hissedirdi. Bu olağanüstü kâğıt yığınının asıl çıkış ya da toplanma noktası diyebileceğimiz çalışma masasının üzerinde, zaman içinde kâğıtlardan adeta gerçek bir yeryüzü parçası oluşmuştu, dağları, ovaları bile vardı; tıpkı bir buzulun denize ulaştığında kırılıp kopması gibi, masanın kenarlarında da bu yeryüzü parçası kırılıp kopuveriyor ve kopan parçalar etrafa yayılarak, kimse farkına varmaksızın, odanın ortasına doğru ilerleyen yeni yığınların oluşmasına neden oluyordu. Çalışma masasında giderek artan bu kâğıt yığınları yüzünden Janine, yıllar önce başka masalara da yayılmak zorunda kalmıştı. Sırayla üzerinde yine aynı yığılma süreçlerinin yaşandığı bu masalar, deyiş yerindeyse Janine'nin kâğıttan evreninin tarihinde sonraki dönemleri temsil ediyordu. Yerdeki halı bile bir sürü kâğıt tabakasının altında çoktan kaybolup gitmişti. Hatta belli bir yüksekliğe ulaştığında hep yarısı yere yıkılan bu kâğıt yığınları, yeniden duvarları tırmanmaya başlıyor, duvarların da kapının üst köşesine kadar, yalnızca tek bir köşesinden zımbalanmış, üst üste tıkkıştırılmış dosyalar ve dokümanlarla dopdolu olduğu görülüyordu. Kitap-

lıktaki rafların üzerinde bile, boş kalan her yerde kâğıtlar vardı ve bütün bu kâğıtlar karanlığın çökmeye başladığı saatlerde batmakta olan güneşin yansımalarını üzerinde topluyordu; vaktiyle geceleri mürekkep rengine bürünen gökyüzünün altında tarlaların üzerini örten karlar gibi, diye düşünmüştüm bir keresinde. Janine'nin son çalışma yeri, neredeyse odanın ortasına kadar çekilmiş koltuk olmuştu. Büronun her zaman açık olan kapısının önünden geçerken onu hep bu koltukta otururken görürdünüz, ya dizlerinin üzerine eğilmiş bir şeyler karalardı ya da arkasına yaslanmış, düşüncelere dalmış olurdu. Arada sırada ona, tüm bu kâğıt yığınının arasındayken, Dürer'in *Melankoli*'sinde bir sürü yıkım araç-gerecinin ortasında öylece oturan meleği andırdığını söyledim, o da bana, bütün bu düzensizliğin içinde aslında kusursuz ya da kusursuzluğa yakın bir düzen olduğunu söyleyerek yanıt verirdi. Kâğıtların, kitapların arasında ya da kendi zihninde ne ararsa arasın, hemen bulabiliyordu gerçekten de. Hastaneden taburcu olur olmaz Thomas Browne hakkındaki araştırmalarımaya başlayınca, hemen bana Oxford'dan tanıdığı cerrah Anthony Batty Shaw'a başvurmam gerektiğini söyleyen de yine Janine olmuştu. 17. yüzyılda hekimlik yapmış ve ardında kendi alanında benzersiz bir dizi yazı bırakmış olan Browne'ın kafatası, o sıralarda *Britannica*'da rastladığım bir bilgiye göre, Norfolk & Norwich Hastanesi Müzesi'nde muhafaza ediliyordu. Bu iddia bana son derece kuşku götürmez göründüyse de, çok kısa bir süre öncesine kadar benim de yattığım hastanede kafatasını görme çabalarımın hepsi boşa çıktı, çünkü o sıralarda hastaneyi yöneten beyefendi ve hanımefendiler arasında kimse böyle bir müzenin varlığından haberdar değildi. Tuhaf isteğimi dile getirdiğimde, ne demek istediğimi hiç anlamadılar, hatta bu soruyu sorduklarımdan bazılarının benim can sıkıcı, garip biri olduğumu düşündükleri hissine kapıldım. Öte yandan toplum sağlığına yönelik düzenlemeler çerçevesinde belediye hastanelerinin kurulduğu ve bunların çoğunda bir müze, daha doğrusu içinde erken doğmuş bebeklerin ya da hilkat garibelerinin,

hidrosefallerin, hipertrof organların ve benzerlerinin tıbbi nedenlerle fanuslarda, formaldehit içinde saklandığı ve zaman zaman halka açık olarak sergilendiği ürkütücü bir hücrenin bulunduğu biliniyordu. Peki ama tüm bunlar nereye gitmişti? Bir yangında hasar görmüş olan merkez kütüphanesinin yerel tarih bölümünden de, Norwich'teki hastane ile Browne'in orada bulunduğu söylenen kafatası hakkında hiçbir bilgi edinemedim. İstedğim açıklamalara ancak, Janine sayesinde ilişki kurduğum Anthony Batty Shaw aracılığıyla ulaşabildim. Batty Shaw'ın bana gönderdiği, aynı zamanda *Journal of Medical Biography*'de de yayımlanan bir makalesinde yazdığına göre, Thomas Browne 1682'de yetmiş yedi yaşında öldüğünde, St. Peter Mancroft Bölge Kilisesi'nde toprağa verilmiş ve ölümlü bedeninden geriye kalanlar 1840'a kadar mezarında huzur içinde yatmış, ardından mihrabın önündeki bölümde Browne'la neredeyse aynı yere gömülecek başka bir cenazenin hazırlıkları sırasında tabut hasar görünce, muhtevası kısmen gün ışığına çıkmıştı. Bu olayların ardından Browne'in kafatası ve bir tutam saç, kilisenin önde gelenlerinden biri olan Doktor Lubbock'un eline geçmişti. Lubbock da vasiyetinde, Browne'in bedeninden geriye kalan bu kutsal emaneti hastane müzesine bırakmış, sonra bunlar anatomik bozukluklar gösteren öteki sıra dışı örnekler arasında özel olarak yapılmış bir cam fanus içinde 1921'e kadar sergilenmişti. St. Peter Mancroft Bölge Kilisesi'nin Browne'in kafatasının iadesi talebi ancak defalarca tekrarlandıktan sonra kabul edilmiş ve ilk defin töreninin üzerinden neredeyse iki yüz elli yıl geçtikten sonra aynı tören kutlamalar eşliğinde bir kez daha gerçekleştirilmişti. Browne, ölü yakma ve ölü külünü kaba koyma uygulaması üzerine yazdığı yarı arkeolojik yarı metafizik özellikler taşıyan ünlü incelemesinde, kendi kafatasının serüvenli uzun bir yolculuğa çıkacağını söylemiş ve mezarından çıkarılacağını, bunun bir trajedi ve bir iğrençlik olduğunu belirterek konuya ilişkin en iyi yorumu kendisi zaten yapmıştı. Peki ama, diye devam ediyordu Browne ayrıca, kim kendi kemiklerinin akıbetini ve kaç kez gömüleceğini bilebilir ki?

W. G. SEBALD

SATÜRN'ÜN HALKALARI

ROMAN

Satürn'ün Halkaları, W. G. Sebald'ın İngiltere'nin doğu kesimindeki Suffolk Kontluğu'nda yürüyerek yaptığı yolculuğun notlarından oluşan bir roman. Ama aynı zamanda Suffolk öyküsünün çerçevesinde, geçmişe, çocukluğa, tarihe, savaşlara, ölümlere, soykırımlara, kısacası insan eliyle gerçekleşen yıkımlara ve yokoluşlara uzanan, doğanın ve kültürün neden olduğu yıkımların tarihteki izini süren bir yol romanı. 2001 yılında, trajik bir rastlantı sonucunda gezdiği yerlerde trafik kazasında yaşamını yitiren yazar Sebald, *Satürn'ün Halkaları*'nda, Suffolk'un çakıl taşlı sahillerinde yürürken, okurları şimdi ile geçmişin, gerçek ile düşün iç içe geçtiği yaşantılar ve metinler arasında bir yolculuğa çıkarıyor: Ömer Hayyam'dan Descartes'a, Borges'ten Joseph Conrad, Chateaubriand ve daha nicelerine uzanarak...

KAPAKTAKİ RESİM: ALBERT PINKHAM RYDER

ISBN 975-07-0651-X

9 789750 706516
<http://www.canyayinlari.com>